

Finansdepartementet
Finansmarkedsavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 11/1000 FM GBK

Vår ref.: OB

Oslo 28.09. 2011

Høringsuttalelse – Banklovkomisjonens utredning om ny finanslovgivning, NOU 2011:8

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev 31.05.2011.

Hovedsynspunkter og en rekke mer spesifikke merknader fra en samlet finansnæring til den omfattende utredningen fremgår av FNOs uttalelse med vedlegg. Sparebankforeningen slutter seg fullt ut til denne. Vi begrenser oss derfor i all hovedsak til å vise til den, idet FNOs uttalelse på fullgod måte også dekker aktuelle sparebankforhold.

På generelt grunnlag understreker vi innledningsvis betydningen av at nytt lovverk basert på utkastet, herunder aktuell forskriftsregulering hjemlet i den nye finansforetaksloven, følges opp og implementeres på en slik måte at norske finansforetak underlegges rammebetingelser som sikrer dem like konkurransevilkår med utenlandske finansforetak med virksomhet i Norge.

For sparebankenes del fikk vi på plass en vel tilpasset og betydningsfull ny lovgivning i 2009 for så vidt gjelder egenkapitalbeviset og regelverket for struktur- og foretaksendringer, herunder om sparebankstiftelser. Dette har vært viktig for utviklingen i sparebanknæringen de siste par år, og vi har ingen innvendinger til måten dette er innarbeidet og videreført i lovutkastet gjennom kapitlene 10-12.

Det var som kjent en overordnet målsetting med det nye regelverket at det skulle *”legge til rette for at en tradisjonell sparebank og egenkapitalbevisseierbanker videreføres som hovedmodeller i sparebanksektoren”*. Dette betinger at rammereglene for egenkapitalbeviset til enhver tid er optimalt i forhold til aksjealternativet, sett hen til skiftende markedsmessige forhold og nye regulatoriske krav på kapitalsiden. Foreningens styre ser det derfor som vesentlig at det allerede nå kan skje en evaluering og vurdering av behov for regelverksendringer knyttet til egenkapitalbeviset og utvanningsproblematikken. Vi viser i den forbindelse til møte i departementet 13. desember 2010 med representanter fra Sparebanken Vest og foreningen, der enkelte sentrale spørsmål og mulige løsningsalternativer ble presentert. Til departementets informasjon kan opplyses at foreningens styre har nedsatt et ekspertutvalg med representanter fra fem medlemsbanker til å se nærmere på de aktuelle spørsmål. Vi har som siktemål å ta dette opp som egen sak med departementet gjennom et eget notat i løpet av året.

1. Særmerknadene

Vi viser til de to *særmerknadene* fra finansnæringens representanter i kommisjonen. Det gjelder for det første prinsippet om at konsernets besluttede organer med bakgrunn i konsernets aktuelle situasjon, på selvstendig grunnlag bør stå fritt til å avgjøre om konsernspissen skal være et operativt selskap eller et rent holdingselskap, jf utredningen s 698 og for så vidt ordlyden i utkastet § 3-13 jf § 3-11. Vi slutter oss til særmerknadens fyldige argumentasjon som imøtegår kommisjonsflertallets vurderinger i retning av at holdingselskap skal være den *foretrukne modell* som morselskap. Vi gir videre vår støtte til de samme næringsrepresentanters mindretallssyn i favør av at gjeldende regler om verdipapirisering bør videreføres, og ikke oppheves, slik flertallet argumenterer for, jf lovmotivene til utkast § 20-3 s 937. Vi viser her i tillegg til de tungtveiende argumenter som fremgår av FNOs høringsuttalelse til dette spørsmålet.

2. Konserngruppe mellom sparebanker

Vi har merket oss at lovutkastet gjennom § 1-5(2) jf § 3-9 har utvidet gjeldende regler i fil § 2a-17 om konserngruppe mellom sparebank og gjensidig forsikringsselskap til også å gjelde konserngruppe mellom sparebanker, der forutsetningsvis en gruppe av selvstendige sparebanker etablerer et konsernforhold med et overgripende felles konsernstyre og de respektive sparebankers styrer som virksomhetsstyrer. Vi stiller oss positive til denne opsjonen.

3. Samarbeidende grupper av finansforetak

Den største utfordringen for sparebanknæringen i lovutkastet gjelder forslagene til regulering av samarbeidende grupper av finansforetak, som er lagt svært tett opp til finanskonsernreglene, jf utkastet §§ 1-5(3), 3-20, 3-21 samt kapittel 15 om virksomhet i finanskonsern. Næringens representanter fant under tvil ikke å ville gå i mot forslagene slik sluttresultatet omsider ble, hensyn tatt til at vi ser nødvendigheten og hensiktsmessigheten av at loven på en adekvat måte regulerer også bla de ansvarsmessige forhold knyttet til de brede og dyptgående samarbeidskonstellasjoner vi har innen sparebanksektoren. Vi ser imidlertid nå i ettertid at det før arbeidets avrunding burde vært foretatt grundige konsekvensvurderinger for eierbankene som følge av de nye krav til styringsstruktur og konsolidering, samt medfølgende rapportering, jf særlig utk §§ 15-1 og 15-2. Nærmere analyse viser dessverre at sentrale deler av forslagene vil ha til dels vidtrekkende økonomiske og administrative implikasjoner for deltakerbankene, som for eksempel innen Terra- og Sparebank 1 alliansene. Vi viser til de skriftlige redegjørelser fra nevnte allianser gjennom egne henvendelser til departementet.

Vi minner her fra foreningens side om at disse og andre konsesjonsbetingede samarbeidskonstellasjoner har utviklet seg over en årrekke i takt med økte behov i sparebankene. Dette har vært avgjørende for at vi fortsatt har en livskraftig sparebanksektor bestående av 114 selvstendige banker, fra de svært mange små og mellomstore enheter til de store regionale distriktsbanker. Samarbeidet gjennom de ulike grupperingene har vært, og vil fremdeles representere, en avgjørende forutsetning for en fortsatt variert sparebankstruktur som kan bidra til lokal beslutningsmyndighet, mangfold og konkurranse innen bank- og finansnæringen til beste for næring og samfunn. Vi legger til grunn at det er stor grad av sentral og lokal politisk konsensus om at rammebetingelsene bør legges til rette for at dette bildet kan videreføres i store trekk. Vi er imidlertid redd for at viktige elementer i den

foreslåtte reguleringen av samarbeidende grupper i ikke ubetydelig grad vil kunne fremtvinge nærings- og distriktpolitisk sett uønskede strukturelle endringer og tilpasninger innen sparebanknæringen, med langt færre selvstendige enheter som resultat. Det vil etter vårt skjønn ha negative følger for næringer og privatpersoner gjennom et totalt sett svekket banktilbud, i første rekke i mange lokalsamfunn i distrikts-Norge.

Vi tilrår på denne bakgrunn sterkt at næringens spesifikke endringsforslag om dette tema slik de fremkommer i FNOs høringsbrev tillegges avgjørende vekt under departementets oppfølgende arbeid med lovproposisjonen.

4. Opphør av kontrollkomiteordningen

Vi sier oss enige i at kontrollkomiteordningen nå omsider foreslås fjernet. Vi slutter oss til kommisjonens bemerkning, jf s 774 første sp., om at kontrollkomiteen representerer ”en ordning som neppe virker tilfredsstillende under dagens forhold i finansnæringen”. Vi gir samtidig uttrykk for støtte til å innføre en generell obligatorisk ordning med internrevisjon for finansforetakene. Vi tilrår her at det legges opp til rimelig grad av fleksibilitet mht den nærmere organisering, ikke minst for de små og mellomstore sparebankene, jf den foreslåtte forskriftshjemmelen for Finanstilsynet i utkastet § 8-16(4). I tillegg til outsourcing, samarbeid mellom flere banker om felles internrevisor og lignende, understreker vi det gjeldende prinsipp om forholdsmessighet der virksomhetens omfang og kompleksitet er relevante parametre, jf § 2 i forskrift om risikostyring og internkontroll. Vi tilrår at også dette momentet omtales i lovmotivene, slik at det gjennom den aktuelle hjemmelsbestemmelsen åpnes for at Finanstilsynet kan tillate at mindre foretak fortsatt kan gjennomføre risiko- og kontrollfunksjonen gjennom enklere ordninger enn det som ellers følger av lovbestemmelsen.

5. Egenkapitalbeviset - eierandelskapital

Mht egenkapitalbevis har vi med tilfredshet merket oss at kommisjonen foreslår endring i gjeldende bestemmelse i fil § 2b-18(6) om krav til melding og godkjenning av Finanstilsynet når utbytenivået overstiger hhv 30 pst og 60 pst av overskuddet etter resultatregnskapet, jf utkast § 11-10(6) og § 10-10(2). Den foreslåtte regelverksharmonisering med finansforetak i aksjeselskaps form der det legges inn et forsvarlighetskrav ut fra behovet for oppbygging av egenkapital, samt et krav om melding til Finanstilsynet når utbyttedmidlene overstiger halvparten av resultatet etter det godkjente resultatregnskapet, finner vi velbegrunnet.

Etter lovutkastet videreføres eierandelskapitalen som en del av sparebankenes egenkapital, og dermed kjernekapitalen, jf §§ 14-2(2), 14-3(1) og 10-1(1). Eierandelskapitalen utgjør som kjent en betydelig del av sparebanksektorens samlede kjernekapital, og er helt sentral for mange av de største sparebankene. Vi understreker derfor betydningen av at denne kapitalformen også videre fremover blir underlagt samme rammebetingelser som aksjekapital i forhold til kapitaldekningsreglene.

6. Forstanderskapets leder

Den formelt sett øverste tillitsvalgte i en sparebank er lederen av forstanderskapet/representantskapet som velges gjennom årlige valg iht sparebankloven § 11 første ledd bokstav a). Vedkommendes formelle hovedoppgave er å være fast møteleder, men har tradisjonelt etter behov vært tillagt enkelte ad-hoc oppgaver utover dette. Det sies ikke noe om denne funksjonen i motivene eller i utkastet § 8-2, samtidig som bla utkastet § 9-9

nevner eksplisitt ”leder av generalforsamlingen”. Fra næringens side ses ingen tungtveiende grunner til å endre på dette, og vi tilrår at det fremgår av lovmotivene til § 8-2 at gjeldende ordning med særskilt valgt leder av generalforsamlingen forutsettes videreført for sparebankenes del.

7. Klargjøring av uttrykket ”faktiske ledelse”

Lovutkastet stiller gjennom § 8-14 krav om melding til Finanstilsynet når det foretas endring av daglig leder eller ”andre personer som inngår i den faktiske ledelsen av virksomheten eller deler av denne”. Uttrykket ”faktiske ledelse” fremgår flere steder i lovkastet, jf bla §§ 9-1 flg, der tolkingen er avgjørende for ansattes muligheter til å påta seg verv og stillinger i annen virksomhet. Dette vil i sparebanksammenheng ofte gjelde praktisk viktige forhold, og vi tilrår i likhet med FNO at uttrykket klargjøres nærmere gjennom lovmotivene.

8. Skattemessig nøytralitet uavhengig av organisasjonsform

Kommisjonens utredning berører ikke skattemessige forhold. Vi understreker betydningen av skattemessig nøytralitet uavhengig av foretaksform, og anmoder departementet om nødvendig oppfølging i denne forbindelse i forhold til skatteregulverket, slik det også bes om i FNOs høringsbrev.

9. Overgangsregler - forskriftsarbeid

Avslutningsvis peker vi kort på behovet for fleksible overgangsregler, jf lovkastet § 20-2(1). Vi legger til grunn at myndighetssiden i nær dialog med næringen finner fram til praktisk sett gode løsninger, ikke minst mht utfasing av gamle ordninger parallelt med implementering av nye regler og krav. Vi forutsetter videre at det etableres et konstruktivt samarbeid mellom myndighetssiden og næringen mht nødvendig gjennomgang/revisjon av gjeldende svært omfattende forskriftsett innen finanslovområdet, jf utkastet, § 20-2(2).

Med vennlig hilsen
SPAREBANKFORENINGEN I NORGE

Stein Hannevik
Styreleder